

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ทักษะคิดของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอมก๋อย

ชื่อผู้เขียน นายอดิสรณ์ กองเพิ่มพูล

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา	คุณพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์	สุทธสุภา	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ กฐิน	ศรีมงคล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร	คำยอง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องทักษะคิดของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอมก๋อย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม กับทักษะคิดต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ตลอดจนปัญหาความต้องการของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอมก๋อย พื้นที่ทำการศึกษา คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอมก๋อย ซึ่งเป็นพื้นที่ในตำบลม่อนจอง อำเภออมก๋อย ตำบลมิดกา อำเภอคอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลบ้านนา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้จากการสุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือน โดยวิธีหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ได้ประชากรจำนวน 100 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ Yule's Q ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 38.8 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่มีประมาณ 4-6 คน ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา อ่านหนังสือไม่ได้ แต่สามารถพูดภาษาไทยได้ ส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครอง 7 ไร่ ประกอบอาชีพทำนาโดยอาศัยน้ำห้วยเป็นหลัก และเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรอง มีรายได้เฉลี่ย 8,044.10 บาท/ปี/ครัวเรือน ใช้ประโยชน์จากป่าโดยการเก็บ

หาของป่า พวกเห็ด หน่อไม้ และเก็บพื้ดิน ติดต่อกับโลกภายนอกน้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน ได้รับข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐเป็นส่วนใหญ่

เกี่ยวกับทัศนคติของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า พบว่าชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีทัศนคติเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 2.54) ประเด็นที่ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีทัศนคติเห็นด้วยสูงสุดคือ กวางผาเป็นสัตว์สงวนที่ใกล้สูญพันธุ์ควรช่วยกันดูแลรักษาให้อยู่คู่ป่าอมก้อยตลอดไป

การทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับรายได้ของครัวเรือนในระดับต่ำ แต่มีความสัมพันธ์กับกับอายุ กับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนในระดับปานกลาง และมีสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านหนังสือ การติดต่อกับโลกภายนอก และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ในระดับสูง

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าที่สำคัญคือ ไฟป่าในฤดูแล้ง การแผ้วถางป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยเหนือดินน้ำ การล่าสัตว์ป่าเพื่อออกจำหน่าย การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าเพื่อนำไปใช้ ปัญหาระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและราษฎรที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ความต้องการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า คือ ต้องการให้มีการจัดเวรยามเฝ้าระวังไฟป่าและทำแนวกันไฟ ต้องการให้มีการจัดสรรที่ทำกินให้เพียงพอ ต้องการเข้ารับการศึกษาอบรมความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ป่า ต้องการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าที่รัดกุมและมีบทลงโทษแก่ผู้บุกรุกป่าที่หนักขึ้น ต้องการเข้าร่วมโครงการปลูกป่าและอนุรักษ์สัตว์ป่า เพื่อฟื้นฟูส่วนที่เสื่อมโทรม

Independent Study Title	Karen Hilltribe's Attitude towards Wildlife and Forest Resource Conservation at Omkoi Wildlife Sanctuary	
Author	Mr. Adisorn Kongphermphoon	
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension	
Examining Committee	:	
	Assist. Prof. Warapa Kunaporn	Chairman
	Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Member
	Assoc. Prof. Katin Srimonkol	Member
	Assist. Prof. Dr. Soontorn Khamyong	Member

Abstract

The purposes of this study were to study the relationships between personal, economical and social characteristics of Karen Hilltribe and their attitudes towards the conservation of forest and wildlife as well as the needs in forest and wildlife conservation. The areas in this study included Tambon Monjong, Amphur Omkoi, Tambon Muad Kaa, Amphur Doi Tao, Chiang Mai Province and Tambon Baan Na, Amphur Sam Ngao, Tak Province. The sample were randomly selected by multi – stage sampling. There were 100 family's leaders. The data was collected by questionnaire and analysed by frequency, percentage, means, standard deviation and Yule's Q.

The result revealed as the following :

Most of the Karen Hilltribe family's leaders were male and the average age was 38.8 years. There were about 4 – 6 people in most families. Most of them were uneducated and illiterate but could speak Thai. Their average land holding was 7 rai. The main occupation was rice farming using stream water while minor occupation was animal raising with an average income of 8,044.10 Baht/year/family. They normally collected products from the forest such as mushrooms, bamboo shoots and firewood. They contacted with the outside world less than once a

month and mostly received the message about the conservation of the forest and wildlife from the government officers.

For the Karen Hilltribe's attitude towards wildlife and forest resource conservation, they agreed with it. ($\bar{X} = 2.54$). They strongly agreed that the goral was the rare reserved wildlife specie, so it should be protected to be existed with Omkoi forest forever.

The hypothesis test showed that their attitude towards wildlife and forest resource conservation was related to the household income at a low level and related to age and the number of household members at a moderate level but related to reading ability, contact to the outside world and receiving of the information about the conservation at a high level.

The problems related to forest and wildlife conservation were forest fire in the dry season, the deforestation for shifting agriculture above the headwaters, animal hunting for sale, illegal wood cutting and the problems between the government officers and people who lived in the wildlife sanctuary.

The need for forest and wildlife conservation included the guards to watch out the fire and to make the fireline, sufficient land, wildlife conservation training, strict forest and wildlife conservation law for the trespassers and participating in growing trees and wildlife conservation project in order to rehabilitate the declined areas.